

GHIDUL METODOLOGIC PENTRU TRANSPUNEREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII

ARGUMENT

Valorificarea capitalului uman prin studii de calitate și angajarea eficientă pe piața muncii prevede schimbarea de abordare a relației *piața muncii – piața serviciilor de educație și formare profesională* și, în mod special, schimbarea modului de percepere a conexiunii sistemului economic cu cel educațional, în funcție de dinamica schimbărilor și tendințele de dezvoltare din societatea modernă.

Fiecare dintre aceste două *piețe* își definește similar termenii pe care îi utilizează, deși exprimă lucruri diferite.

Astfel, noțiunea de *competență profesională* este un termen propriu pieței muncii. Angajatorii solicită angajatului deținerea competențelor profesionale necesare ocupației/funcției, definite în fișa postului prin sarcini, atribuții, nivel de responsabilitate, cerințe specifice etc., iar modul în care persoana și-a format competențele (formal, informal, non-formal) – nu contează.

Competențele profesionale, formulate în conformitate cu necesitățile pieței muncii, sunt descrise în standardele ocupaționale, care stau la baza elaborării standardelor de calificare pentru învățământul profesional tehnic (nivel 3-5 CNCRM) sau standardele de competențe utilizate pentru calificările din învățământul superior (nivel 6-8 CNCRM). Prin urmare, pentru a fi calificată pentru un anumit post de muncă, persoana trebuie să dețină competențele profesionale din standardul ocupațional/ standardul de competențe. Alte competențe pe care persoana ar putea să le dețină din școală sau din experiență, nu sunt de interes direct angajatorului, dacă acestea nu se referă la exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Pe de altă parte, instituția de învățământ nu poate forma *toate* competențele solicitate de angajator/piața muncii din mai multe considerente, printre care dezvoltarea accelerată a tehnologiilor, specificul utilajelor și echipamentelor utilizate de diverse companii, vârsta și experiența absolvenților.

Prin urmare, contextul impune sistemul educațional de a se separa de termenul *competențe* și de a utiliza un alt termen și anume *rezultate ale învățării*, care definește ce știe și ce poate face

absolventul după ce a parcurs un program de studii/de formare profesională, a fost evaluat, certificat și ”admis” pe piața muncii.

Rezultatele învățării exprimă cunoștințe, abilități/aptitudini concrete, activități-cheie sau sarcini de muncă complexe specifice ocupației, pe care *elevul/absolventul le poate demonstra*.

Pornind de la faptul că orice competență are o structură complexă, formarea și evaluarea acesteia este posibilă doar dacă urmărim atingerea unor *rezultate ale învățării*, care sunt mai ușor de observat și evaluat. Totodată *rezultatele învățării* sunt mesaje clare pentru angajator (pe care nu îl interesează noțiunile teoretice) - ce concret știe și poate să facă absolventul în funcție de nivelul de calificare atribuit.

Menționăm că formarea cetățenilor capabili să se integreze socioprofesional și să-și valorifice plenar propriul potențial pe parcursul întregii vieți constituie misiunea de bază a educației.

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Ghidul metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării (în continuare Ghid), este elaborat în conformitate cu prevederile cadrului normativ național și recomandările internaționale din domeniu.

2. Scopul Ghidului constă în crearea unui cadru conceptual - metodologic de transpunere a competențelor profesionale solicitate de piața muncii, în rezultate ale învățării oferite de sistemul de educație și formare profesională, care duc la formarea competențelor profesionale respective.

3. Principiile de aplicare a prezentului Ghid, se referă la:

a) corelarea documentelor de politici și normativ-reglatorii ale organizării și desfășurării procesului de educație și formare profesională cu cele de funcționare ale pieței muncii;

b) asigurarea caracterului realist și relevant al prevederilor metodologice ce reglementează conexiunea solicitărilor pieței muncii și oferta sistemului educațional;

c) receptivitatea sistemului educațional față de schimbarea realităților socioeconomice și progresul tehnico-științific.

4. Implementarea Ghidului va contribui la reglementarea relației dintre cererea de competențe profesionale pe piața muncii și oferta de calificări a sistemului de educație din Republica Moldova, consolidând caracterul funcțional al formării profesionale și facilitând procesul de integrare socioprofesională a absolvenților.

5. Ghidul este destinat:

a) structurilor și experților responsabili de elaborarea standardelor de calificare;

b) beneficiarilor sistemului educațional și de formare profesională (elevi, studenți, formabili);

c) cadrelor didactice;

d) angajatorilor.

6. În contextul prezentului Ghid se utilizează noțiunile de bază, care se definesc după cum urmează:

- *competență profesională* – capacitatea confirmată de a folosi cunoștințele, abilitățile și atitudinile personale și sociale în situații de muncă sau de studiu, în dezvoltarea profesională și/sau personală;

- *rezultate ale învățării* – enunțuri care se referă la ceea ce cunoaște, înțelege și este capabil să facă un elev/student/formabil la finalizarea unui proces de învățare și care sunt definite sub formă de cunoștințe, aptitudini, nivel de responsabilitate și autonomie;

- *Standard ocupațional* (pentru nivelurile 3-5 CNCRM) - document care descrie atribuțiile și sarcinile profesionale specifice profesiilor dintr-un domeniu ocupațional și reperele calitative asociate îndeplinirii cu succes a acestora, în concordanță cu cerințele pieței muncii;

- *Standard de competențe* (pentru nivelurile 6-8 CNCRM) – cadru ce stabilește domeniul, indicatorii și descriptorii de competență necesari pentru a desfășura o anumită activitate asociată unui sau mai multor locuri de muncă dintr-o grupă de bază, conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova și poate fi utilizat pentru evaluarea obiectivă a nivelului de pregătire profesională a persoanei;

- *Standard de calificare* – reprezintă descrierea cerințelor de formare profesională, în termeni de rezultate ale învățării, necesare pentru a desfășura o anumită activitate asociată unui sau mai multor locuri de muncă, dintr-o grupă de bază.

II. CADRUL NORMATIV-REGLATORIU AL ACTIVITĂȚII PROFESIONALE ȘI DE FORMARE PROFESIONALĂ

7. Reglementarea activității profesionale în Republica Moldova se realizează în temeiul următoarelor documente normativ-reglatorii:

- 1) Codul Muncii nr. 154 /2003;
- 2) Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14);
- 3) Fișa postului;
- 4) Standardul ocupațional, după caz, Profilul ocupațional, validat de piața muncii, conform rigorilor stabilite, pentru nivelurile de calificare 3-5 CNCRM;
- 5) Standardul de competențe, pentru nivelurile de calificare 6-8 CNCRM.

8. Reglementarea activităților de formare profesională inițială și învățarea pe tot parcursul vieții se realizează în temeiul următoarelor documente normativ-reglatorii:

- 1) Codul educației, nr. 152/ 2014;
- 2) Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.425/2015;
- 3) Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.853/ 2015;
- 4) Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482/ 2017;
- 5) Nomenclatorul specialităților științifice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.199/ 2013;
- 6) Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.193/ 2017;
- 7) Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016/ 2017;

8) Standardelor de calificare, aprobate prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;

9) Programelor de studii/ de formare profesională acreditate sau autorizate provizoriu.

9. Nomenclatoarele domeniilor de formare profesională sunt parte componentă a standardelor educaționale de stat, se aprobă de Guvern, la propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, de comun acord cu ministerele de resort.

10. Ministerele de resort, comitetele sectoriale, instituțiile de învățământ pot solicita Ministerului Educației, Culturii și Cercetării completarea Nomenclatorului cu o nouă calificare, argumentând necesitatea acesteia pentru piața muncii.

11. Formarea profesională pentru atribuirea unei calificări noi, poate fi inițiată doar după includerea specialității/calificării/meseriei în Nomenclator, prin modificarea Hotărârii de Guvern respective.

12. Integrarea sistemului național de învățământ în spațiul unic european de educație și formare profesională, în condițiile globalizării, se asigură prin racordarea documentelor normativ-reglatorii naționale la cele recomandate la nivel internațional, precum:

1) **Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO-008)** - organizează, clasifică și codifică cca 3500 de ocupații (practic, toate ocupațiile din lume) în seturi de grupe clar definite în conformitate cu sarcinile și atribuțiile comune aferente respectivelor ocupații. Unitatea de bază în ISCO este ocupația (cod 6 cifre), descrisă prin sarcini și atribuții.

2) **Clasificarea europeană a aptitudinilor/competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO)** - identifică și împarte pe categorii aptitudinile, competențele, calificările și ocupațiile relevante pentru piața muncii din UE și pentru educație și formare la nivel European, propune Profilul ocupației, pentru toate ocupațiile stabilite în ISCO-08. Profilul ocupației conține o explicație a ocupației respective sub formă de descriere, notă privind domeniul de aplicare și definiție. În plus, enumeră cunoștințele, aptitudinile și competențele pe care experții le-au considerat relevante pentru această ocupație la scară europeană. Profilul ocupației din ESCO poate servi, în cazul când lipsește standardul ocupațional/ standardul de competențe, drept bază pentru elaborarea standardelor de calificare, prin adaptarea la specificul pieței muncii naționale.

3) **Cadrul European al Calificărilor (EQF)** este un sistem european comun de referință care corelează sistemele naționale de calificare din diferite țări și cadrele existente. EQF asigură transparența calificărilor și facilitează perceperea la nivel european a calificărilor obținute în diferite sisteme naționale de învățământ.

4) **Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED–2011)** - servește drept

instrument pentru compilarea și prezentarea statisticilor de educație, atât la nivel național cât și internațional.

13. Corelația funcțională între cardul normativ care reglementează piața muncii și standardele educaționale, la nivel național și internațional, asigură conexiunea pieței muncii cu sistemul educațional și contribuie la modernizarea procesului de formare profesională (Fig. 1).

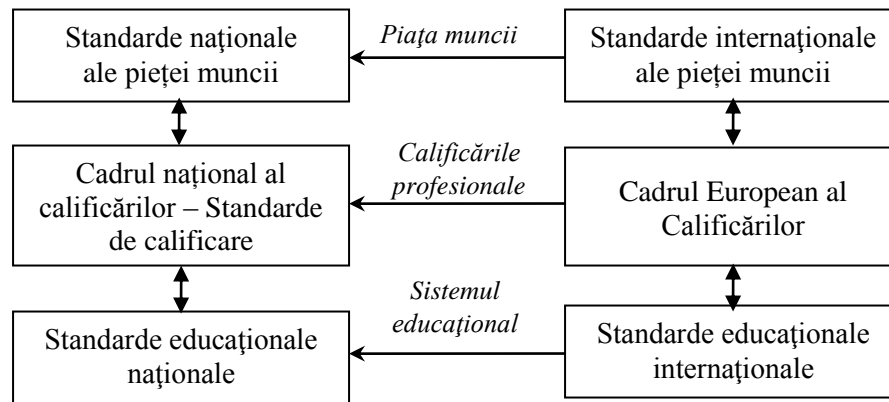

Fig. 1. Corelația și interdependența dintre cadrul normativ al pieței muncii și standardele educaționale

Secțiunea 2.1 Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova 006-14

14. Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova 006-14 (în continuare CORM) stabilește denumirile ocupațiilor (profesiilor și funcțiilor) practicate de populația activă a Republicii Moldova și clasificarea lor pe grupe în funcție de nivelul de omogenitate al activității desfășurate.

15. CORM este armonizat cu Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO-08), ceea ce facilitează integrarea profesională a absolvenților sistemului național de învățământ, atât în plan național, cât și internațional.

16. CORM se aplică în toate domeniile de activitate economică și socială, la completarea documentelor oficiale ori de câte ori se cere indicarea ocupației și este obligatoriu pentru toate autoritățile administrației publice centrale și locale, unități bugetare, întreprinderi, instituții, organizații patronale, sindicale, profesionale și politice, fundații, asociații, care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică.

17. CORM legiferează activitățile profesionale din Republica Moldova, respectiv angajatorul și angajatul pot stabili raporturi de muncă, doar privind ocupațiile stipulate în CORM.

Secțiunea 2.2. Fișa postului

18. Fișa postului se elaborează pentru ocupațiile stabilite în CORM și prezintă documentul primar care descrie competențele profesionale necesare exercitării unei ocupații, are un caracter adaptat cerințelor unui angajator concret și reflectă specificul funcționării unei entități economice

concrete.

19. Fișa postului, de regulă, cuprinde:

- denumirea postului;
- nivelul de calificare necesar (referire la nivelul de studii al angajatului);
- atribuțiile și riscurile specifice funcției/profesiei;
- aptitudinile generale și/sau specifice;
- condițiile specifice de lucru;
- cerințele specifice (fizice, emoționale, după caz) față de angajat.

20. Fișa postului constituie sursa primară de formulare a competențelor profesionale pentru o anumită ocupație și poate fi diferită de la o întreprindere la alta în funcție de:

- specificul activității întreprinderilor de profil (Fig. 2);

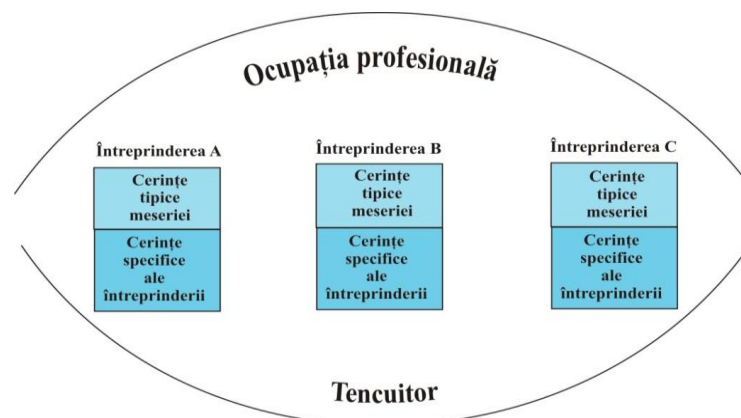

Fig. 2. Fișa postului pentru ocupații ce necesită nivel de calificare 3 CNCRM

b) cerințele înaintate de către angajator, inclusiv cu referire la nivelul de calificare/ nivelul de studii;

c) cerințe tipice ale ocupației (ocupațiile care necesită un nivel mai înalt de calificare, solicită angajatului competențe avansate în soluționarea problemelor complexe și imprevizibile de la locul de muncă) (Fig. 3).

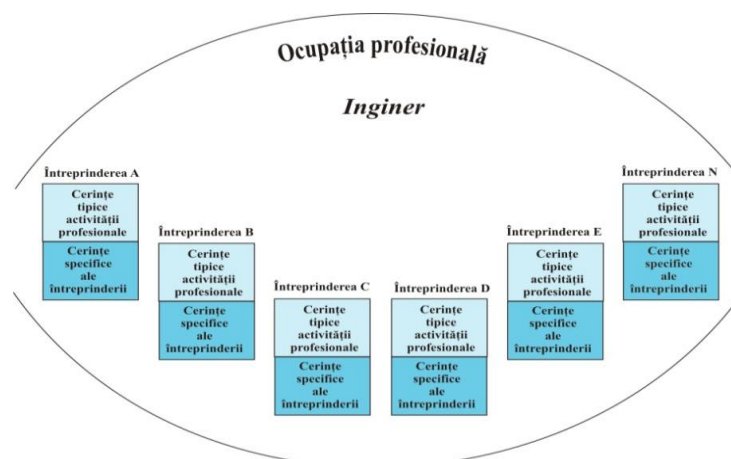

Fig. 3. Fișa postului pentru ocupații ce necesită nivel de calificare 6 CNCRM.

21. Procesul de elaborare a Standardului ocupațional pentru o anumită ocupație ce necesită nivelul de calificare 3-5 CNCRM, sau a Standardului de competențe, pentru -ocupații ce necesită nivelul de calificare 6-8 CNCRM, are la bază, inclusiv, analiza fișelor de post existente pe piața muncii pentru ocupația respectivă.

Secțiunea 2.3. Standardul ocupațional

22. Standardele ocupaționale servesc drept bază pentru dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova, pentru modernizarea sistemului național de educație și formare profesională și racordarea acestuia la tendințele de dezvoltare socioeconomică a statului pe termen mediu și lung.

23. Standardul ocupațional asigură calitatea resurselor umane și a competențelor profesionale ale acestora prin corelarea formării profesionale inițiale și continue cu necesitățile pieței muncii care este în continuă schimbare .

24. Standardul ocupațional se elaborează ținând cont de experiența avansată implementată în sectorul respectiv al economiei naționale, materiile prime, utilajele, tehnologiile moderne aplicate, precum și evoluția acestora.

25. Standardul ocupațional reflectă valorile profesionale autentice specifice meseriei/profesiei/specialității și se formulează în mod comprehensiv, clar și transparent, pentru a fi înțelese de către orice persoană (muncitor, specialist de calificare medie, inginer, personal de deservire, funcționar public, cadru didactic, elev/student etc.), cu respectarea egalității de gen, vârstă, origine etnică, cultură, mediu de reședință etc. [pct.5 modificat prin HG1091/2016, MO338-341/30.09.16 art.1182].

26. Standardul ocupațional reprezintă un set de cerințe față de nivelul de performanță pe care persoana, care deține o calificare, trebuie să-l demonstreze în activitatea profesională.

27. Standardul ocupațional se elaborează în baza Profilului ocupațional (Fig. 4).

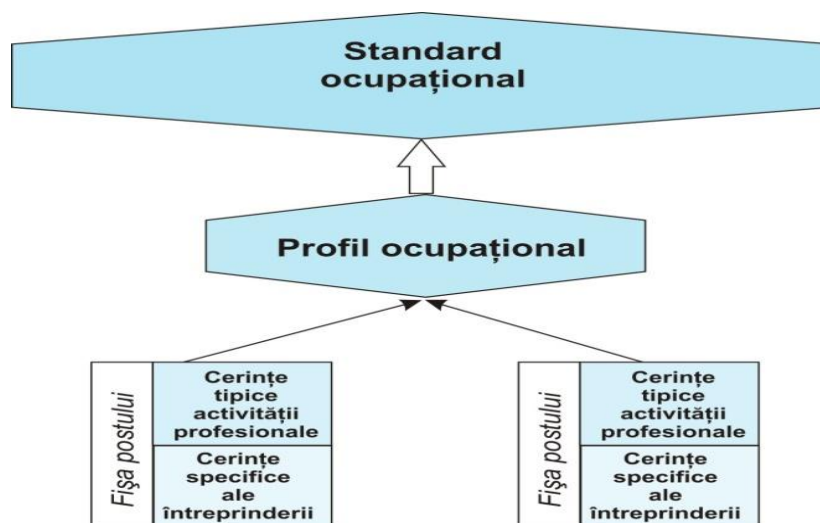

Fig. 4. Elaborarea Profilului ocupațional și a Standardului ocupațional

28. Profilul ocupațional, se elaborează pentru nivelurile 3-5 CNCRM, reprezintă un instrument de informare destinat angajatorilor, angajaților, beneficiarilor activităților de formare, ghidare și consiliere privind cariera și cuprinde:

- a) descrierea ocupației și enumerarea activităților profesionale realizate;
- b) atribuțiile, în ordinea desfășurării acestora;
- c) sarcinile de lucru pentru fiecare atribuție, aranjate în ordinea logică în care se succedă acestea;
- d) lista de calități profesionale, cunoștințe, inclusiv necesități de formare profesională continuă și capacități profesionale necesare pentru exercitarea atribuțiilor funcționale;
- e) lista de utilaje, instrumente de lucru și materiale, necesare desfășurării activității profesionale;
- f) tendințe de dezvoltare a domeniului respectiv de formare profesională.

29. Standardele ocupaționale sunt documente normative ce reprezintă cerințele pieței forței de muncă față de calitatea resurselor umane și stau la baza elaborării standardelor de calificare aferente formării profesionale a muncitorilor calificați și a specialiștilor de calificare medie, prin programe de formare profesională tehnică secundară (nivelul 3 CNCRM), postsecundară (nivelul 4 CNCRM) și postsecundară nonterțiară (nivelul 5 CNCRM).

Secțiunea 2.4. Standardul de competențe

30. Standardul de competențe se elaborează pentru calificările de nivelul 6, 7 și 8 CNCRM, specifice ocupațiilor ce necesită un nivel înalt de calificare, iar indicii de complexitate și amploare a sarcinilor și atribuțiilor îndeplinite în cadrul activității profesionale solicită un grad sporit de transfer al competențelor profesionale și un nivel sporit de responsabilitate și autonomie în luarea/asumarea deciziilor în activitatea profesională.

31. Standardul de competențe prezintă un sistem de referință important pentru evaluarea nivelului de performanță al specialistului cu studii superioare și acoperă întreg spectrul de competențe profesionale specifice ocupației/funcției.

32. Standardul de competențe se elaborează cu implicarea reprezentanților pieței muncii, în baza interviurilor cu angajatorii, inclusiv prin analiza comparativă a fișelor de post corespunzătoare calificării, pentru identificarea listei de competențe generale și specifice, necesare realizării atribuțiilor profesionale (Fig. 5).

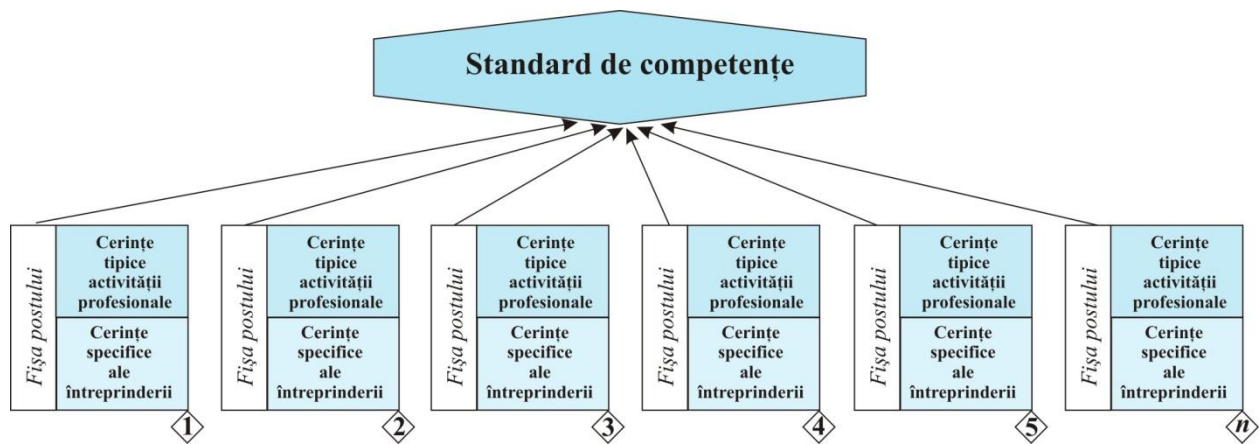

Fig. 5. Modalitatea de elaborare a Standardului de competențe

33. Standardul de competențe pune accent pe achizițiile profesionale și capacitatea de autoinstruire continuă, ca premisă și rezultat al adaptării specialistului la cerințele multiple și dinamice ale ocupației.

34. Deținătorul setului de competențe stipulat în Standardul de competențe, poate fi angajat în funcții specifice domeniului de formare profesională, pentru practicarea mai multor ocupații înrudite/conexe din același domeniu de activitate profesională. De exemplu psihopedagogul, poate îndeplini funcțiile de: psiholog școlar, cadru didactic de sprijin, mediator școlar, psihopedagog.

35. Standardul de competențe se validează/aprobă de ministerul de resort și este bază pentru elaborarea Standardului de calificare.

Secțiunea 2.5. Standardul de calificare

36. Standardul de calificare este un standard educațional care se elaborează și se aprobă de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, prin coordonare cu ministerele de resort.

37. Standardul de calificare reprezintă descrierea cerințelor pieței muncii, în termeni de rezultate ale învățării, necesare pentru a desfășura o anumită activitate profesională asociată unui sau mai multor locuri de muncă dintr-o grupă de bază și constituie baza normativă pentru atribuirea calificării profesionale.

38. Traseul de elaborare a standardelor de calificare în baza cerințelor pieței muncii pentru nivelurile 3-5 CNCRM este prezentat în Fig. 6 și, respectiv, pentru nivelurile 6-8 CNCRM în Fig.7.

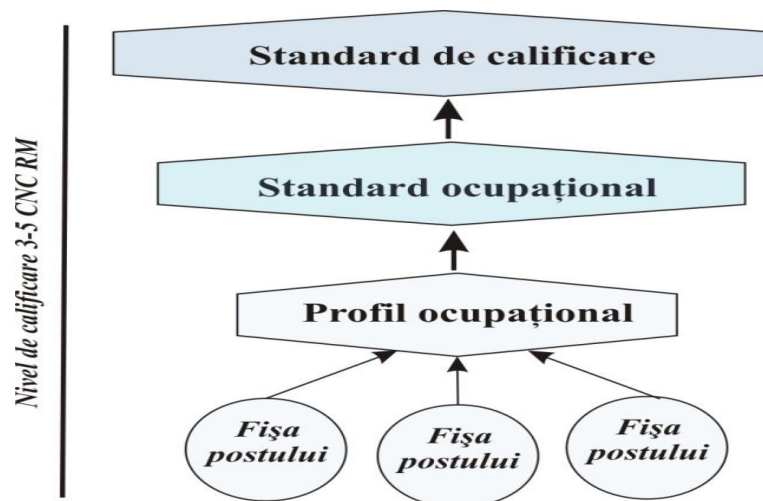

Fig. 6. Elaborarea Standardului de calificare pentru nivelurile 3-5 CNCRM

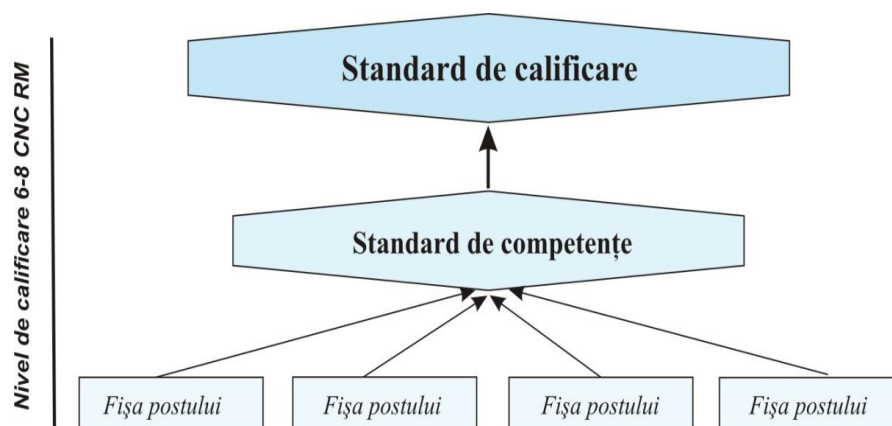

Fig. 7. Elaborarea Standardului de calificare pentru nivelurile 6-8 CNCRM

39. Standardul de calificare stabilește joncțiunea dintre sistemul de competențe profesionale, solicitate de către piața muncii și rezultatele învățării, asigurate de către prestatorii de servicii educaționale prin programe de studii/ de formare profesională.

40. Standardul de calificare este elaborat în raport cu nivelul de calificare, astfel încât competențele profesionale transpuse în rezultate ale învățării să fie relevante instituțiilor de învățământ profesional de toate nivelurile, beneficiarilor serviciilor educaționale: elevi/studenti/formabili, angajați și angajatori.

41. Standardele educaționale naționale sunt corelate cu standardele educaționale internaționale (ISCED), iar nivelurile de calificare, reflectate în Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, sunt corelate cu nivelurile Cadrului European al Calificărilor (EQF). Această corelație permite racordarea sistemului educațional național atât la cerințele pieței muncii din Republica Moldova, cât și la cerințele pieței muncii regionale și internaționale, fapt ce asigură dezvoltarea economică a țării și valorificarea potențialului uman, în condițiile globalizării.

42. Standardul de calificare reflectă relația dintre standardul nivelurilor de educație și a

nivelurilor de calificare, ceea ce permite corelarea procesului de formare profesională cu cerințele pieței muncii (Fig. 8).

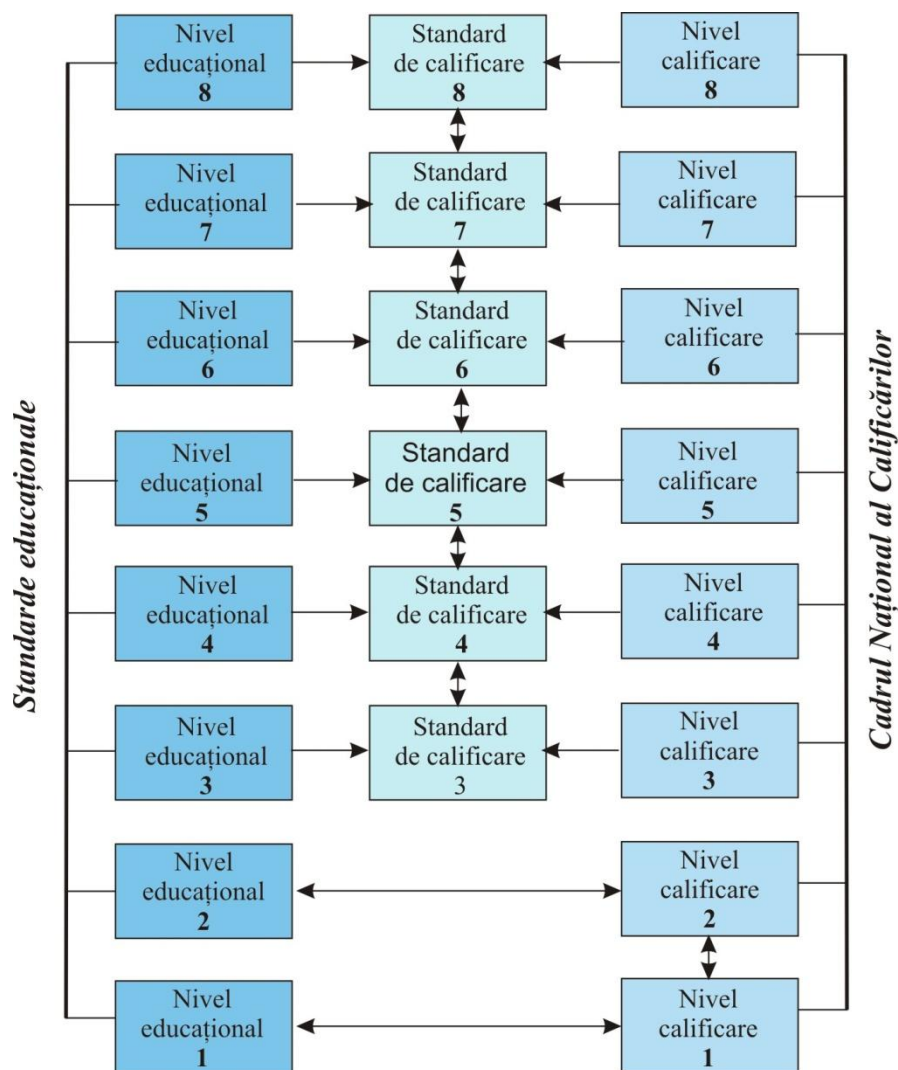

Fig. 8. Corelarea prin Standardul de calificare a nivelului educațional cu nivelul de calificare

43. Standardul de calificare se supune revizuirii cel puțin o dată la cinci ani, sau, în caz de modificare a standardului ocupațional/ standardului de competențe pentru calificarea respectivă, în termen de șase luni de la aprobarea acestuia.

III. MECANISMUL DE TRASPUNERE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE DIN STANDARDE OCUPAȚIONALE/STANDARDE DE COMPETENȚE ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII

44. Scopul major al rezultatelor învățării este de a standardiza atât învățarea realizată de către elev/student, cât și relația dintre învățare și evaluare. Un rezultat al învățării este un enunț care reprezintă învățarea și care permite evaluarea acesteia.

45. Transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării, se realizează în baza:

- a) sistemului de competențe profesionale, stipulate în Standardul ocupațional, pentru nivelul 3 – 5 CNCRM, sau Standardul de competențe, pentru nivelul 6 – 8 CNCRM;
- b) descriptorilor de nivel stipulați în CNCRM, privind complexitatea, profunzimea, amploarea și particularitățile rezultatelor învățării caracteristice unui nivel de calificare;
- c) rezultatelor progresului tehnico-științific al domeniului de referință (de ex. medicină, fizică, biologie, drept etc.).

46. Obținerea calificării profesionale prin învățământul profesional de toate nivelurile se asigură prin demonstrarea rezultatelor învățării corelate cu competențele profesionale generale și specifice, precum și cu competențele transversale/cheie.

47. Conexiunea dintre cerințele pieței muncii, exprimate în competențe profesionale și achizițiile viitorului specialist, asigurate prin procesul de formare profesională, se realizează prin corelarea dintre competențele profesionale, stipulate în Standardul ocupațional/ Standardul de competențe și rezultatele învățării, stipulate în Standardul de calificare (Fig. 9).

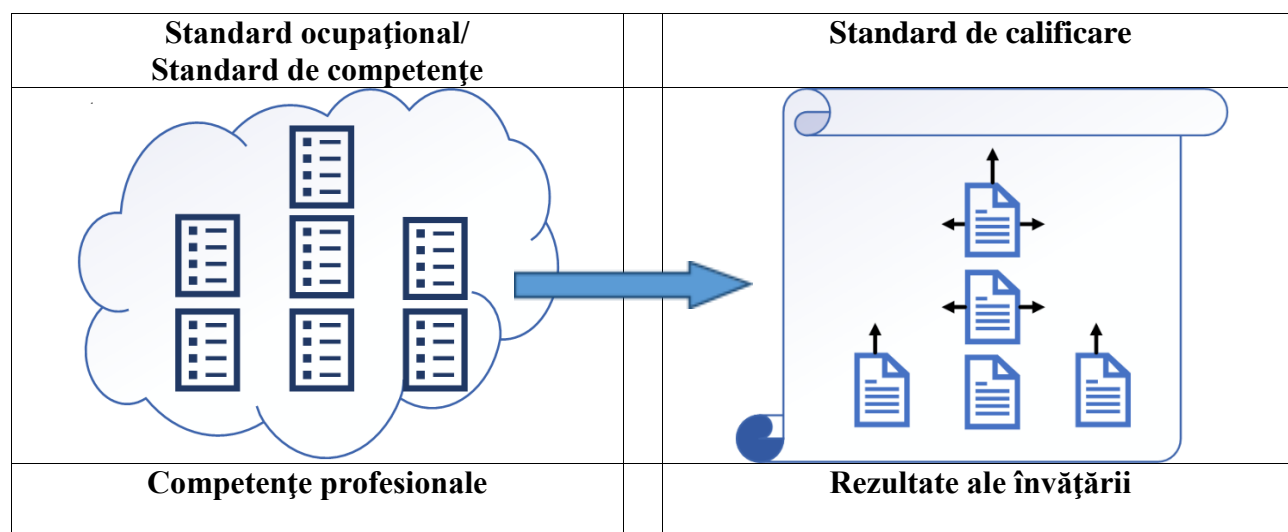

Fig. 9. Corelația dintre competențele profesionale și rezultatele învățării

48. Din diverse motive, nu toate competențele din Standardul ocupațional/ Standardul de competențe pot fi formate și demonstrate în cadrul unui program. Aceste competențe nu vor fi considerate la formularea rezultatelor învățării care reflectă învățarea esențială și sunt direct relaționate cu evaluarea. Rezultatele învățării derivate din competențele profesionale vor constitui fundamentul pentru integrarea și creștea profesională a absolventului unui program.

49. Rezultatele învățării și calitatea acestora sunt apreciate din perspectiva evaluării, care de fapt, constituie punctul de referință pentru programul de formare profesională, mai exact, servesc drept bază pentru proiectarea strategiilor de predare-învățare (ceea ce va fi evaluat, aceea și trebuie de predat și format la elev/student/formabil).

50. Rezultatele învățării se corelează cu complexitatea competențelor pentru nivelul respectiv de calificare. Descriptorii de nivel ai calificării, determină complexitatea formării profesionale și sursele rezultatelor învățării (Fig. 10).

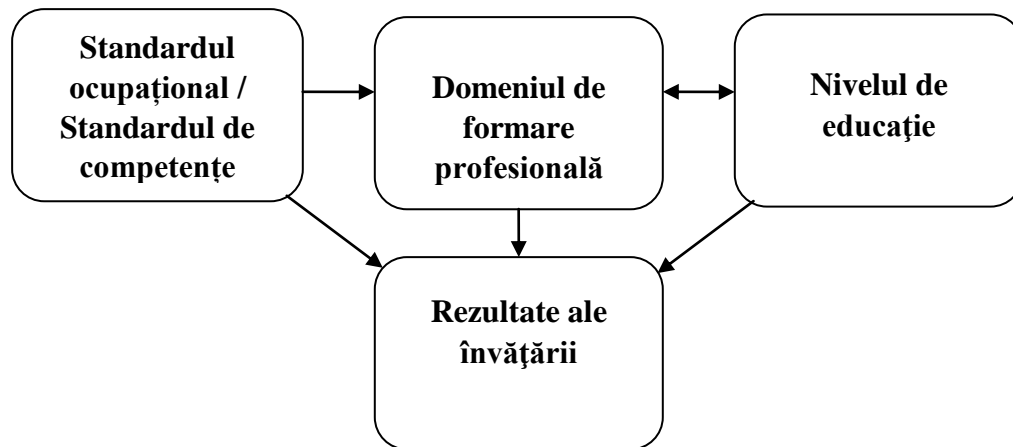

Fig. 10. Sursele rezultatelor învățării

51. Corelarea realităților pieței muncii cu procesul educațional și progresul tehnico-științific poate anticipa o cerință a pieței muncii, sau poate fi o soluție a unei dificultăți de funcționare a unui segment concret al activității profesionale. În mod special, aceasta ar putea fi în cazul rezultatelor învățării pentru nivelurile 7 – 8 CNCRM.

52. Rezultatele învățării din standardul de calificare nu descriu parcursul curricular, ci se referă mai degrabă la arii/domenii de învățare. Rezultatele învățării incluse în standardul de calificare reflectă învățarea care trebuie să fie atinsă la nivel de program de studii/de formare profesională, nu la nivel de o singură disciplină sau modul.

53. Pentru transpunerea competențelor profesionale, solicitate de piața muncii, în rezultate ale învățării, care vor servi drept bază pentru elaborarea curricula programelor de formare profesională, se vor parcurge următorii pași (Fig.11):

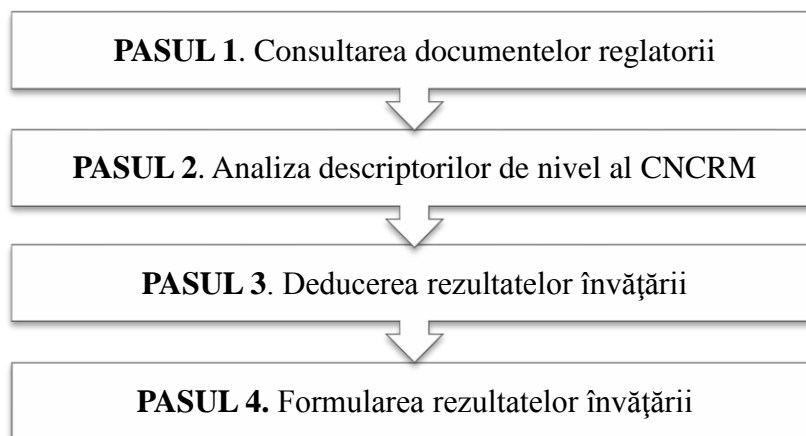

Fig. 11. Pașii de urmat pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării

54. Consecutivitatea acțiunilor și exemple de transpunere a competențelor profesionale, solicitate de piața muncii, în rezultate ale învățării sunt prezentați în Anexele 1 – 4.

55. Procesul de deducere a rezultatelor învățării în aspect cognitiv, aptitudinal, nivel de responsabilitate și autonomie este determinat de nivelul de calificare, mai exact de descriptorii de nivel:

a) pentru nivelul de calificare 3 CNCRM se analizează aspectul practic, aspectul cognitiv asigură înțelegerea proceselor practice și este achiziționat preponderent prin activitatea practică;

b) pentru nivelurile de calificare 4 și 5 CNCRM, se pune accent atât pe aspectul practic cât și pe aspectul cognitiv, aspectul atitudinal autonomia și responsabilitatea depinde de specificul calificării.

c) pentru nivelurile de calificare 6, 7 și -8 CNCRM, se pune accent pe aspectul cognitiv care stă la baza formării și dezvoltării ulterioare a aspectului practic.

56. Cu cât este mai înalt nivelul de calificare, crește nivelul responsabilității și autonomiei profesionale, iar rezultatele învățării exprimă acțiuni de complexitate majoră (proiectarea, evaluarea, pronosticarea, soluționarea etc.) (Fig. 12).

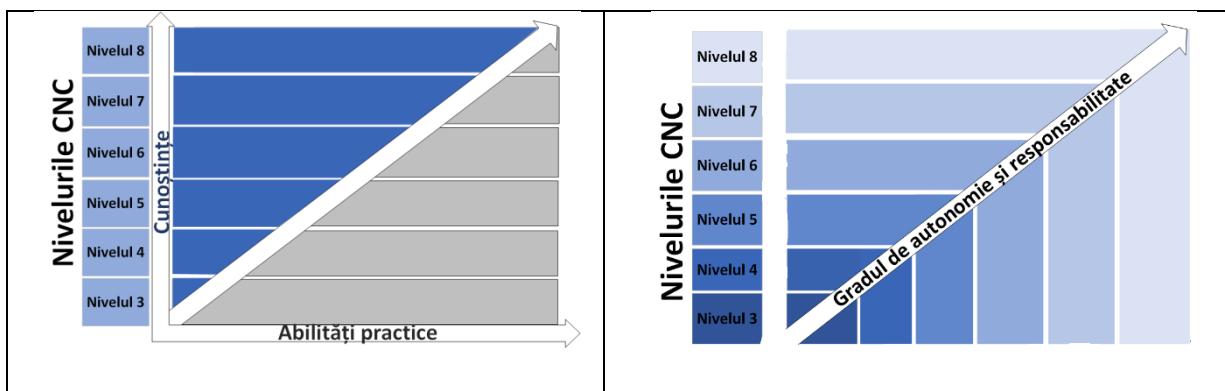

Fig. 12. Corespondența dintre nivelul CNCRM și complexitatea rezultatelor învățării

57. Componenta cognitivă a rezultatelor învățării este reflectată prin prezentarea teoriilor, abordărilor conceptuale, noțiunilor, caracteristicilor unor procese de producție, sau a materiei prime/utilajelor.

58. Volumul și complexitatea aspectului cognitiv depinde de nivelul de calificare și specificul domeniului de activitate profesională.

59. Dimensiunea aptitudinală este prezentată prin prisma unor activități practice, care constituie esența acțional-practică a rezultatelor învățării.

60. În scrierea rezultatelor învățării se recomandă abordarea taxonomică a lui Bloom. În formularea enunțurilor rezultatelor învățării sunt utilizate: a) verbe de acțiune, b) obiectul acțiunii, c) rezultatul (Anexa 5). Complexitatea rezultatelor învățării trebuie să fie echilibrată. Un enunț va include doar un singur rezultat al învățării, în caz contrar, vor apărea dificultăți la evaluare.

61. Formularea rezultatelor învățării trebuie să fie pe înțelesul grupurilor țintă, de aceea se recomandă evitarea unui limbaj tehnic foarte specific.

62. Exemple de structură de bază a rezultatelor învățării, conform Recomandărilor din 2017 ale Centrului european pentru dezvoltarea formării profesionale (CEDEFOP), sunt prezentate în Anexa 6.

III. DISPOZIȚII SPECIALE

63. În procesul de elaborare a standardelor de calificare poate fi utilizată experiența altor state, în domeniul respectiv, adaptată la specificul național.

64. În cazul lipsei Standardului ocupațional/Standardului de competențe pentru o ocupație/calificare solicitată de piața muncii, Standardul de calificare poate fi elaborat în baza competențelor profesionale specificate în Profilele ocupaționale recomandate la nivel European (ECSO).

65. Elaborarea standardelor de calificare în baza Profilelor ocupaționale (ESCO) sau a bunelor practici europene în domeniul de referință, se va realiza prin consultarea relevanței setului de competențe profesionale cu reprezentanții pieții muncii sectoriale, pentru a ține cont de specificul național.

66. Ghidul se actualizează/ revizuește, cel puțin, o dată la cinci ani.

CONSULTAREA DOCUMENTELOR NORMATIV-REGLATORII

1.1. Consultarea CORM-ului și Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională	<p>Se examinează CORM pentru a identifica ocupațiile corespunzătoare calificării.</p> <p>2. În cazul unei ocupații noi, modificarea și completarea CORM-ului, la solicitarea utilizatorilor, se va efectua de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în modul stabilit în Clasificatorul indicat cu emiterea ordinului de completare a Clasificatorului respectiv și publicarea completărilor/modificărilor în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>3. Standardul ocupațional se elaborează pentru ocupațiile stipulate în CORM.</p> <p>4. Se examinează Nomenclatorul de formare profesională pentru nivelul corespunzător de calificare.</p> <p>5. În cazul unei calificări noi modificarea și completarea Nomenclatorului, la solicitarea utilizatorilor, se va efectua de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în modul stabilit.</p>
1.2. Consultarea Standardului ocupațional/ Standardului de competențe	
<p style="text-align: center;"><u>Caz A.</u></p> <p style="text-align: center;">Există Standard ocupațional/Standard de competențe</p>	<p style="text-align: center;"><u>Caz B.</u></p> <p style="text-align: center;">Nu există Standard ocupațional/Standard de competențe</p>
<p>Transpunerea competențelor profesionale din Standardul ocupațional în rezultate ale învățării</p> <p>1. Standardul ocupațional expune cerințele față de o ocupație concretă și stipulează sistemul de competențe profesionale generale și specifice, necesare pentru realizarea activității profesionale, corespunzătoare ocupației respective.</p> <p>2. Pentru nivelul 3 - 5 CNCRM competențele profesionale generale stipulate în Standardul ocupațional se referă, în principal, la:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) respectarea cadrului legal și normativ reglator de referință în procesul de realizare a atribuțiilor profesionale; b) asigurarea calității proceselor și produselor specifice domeniului de activitate; c) întocmirea documentelor specifice domeniului ocupațional; d) comunicarea eficientă la locul de muncă în raport cu clienții, colegii și administrația. <p>3. Competențele profesionale specifice se referă la modul de realizare a activităților profesionale specifice.</p> <p>4. Rezultatele învățării se formulează în baza analizei sistemului de competențe stipulate în Standardul ocupațional,</p>	<p>În cazul când lipsește Standardul ocupațional sau Standardul de competență profesională, la elaborarea Standardului de calificare se parcurg următoarele etape:</p> <p>1. Se face analiza ocupațională prin studierea pieței muncii, pentru a identifica posibilitățile de angajare în domeniul respectiv al activității profesionale, aplicând diferite instrumente/metode, așa ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) colaborarea cu reprezentanții mediului economic; b) observarea directă și vizitele pe teren; c) studierea fișelor de post; d) interviurile individuale/ chestionarea; e) organizarea atelierelor de

<p>care reflectă cerințele unei activități profesionale concrete (Fig. 6).</p> <p>5. Sistemul de competențe și indicatorii de performanță din Standardul ocupațional servesc drept sursă, în baza căreia pot fi stabilite cunoștințele și aptitudinile precum și nivelul de responsabilitate și autonomie ale rezultatelor învățării necesare pentru formarea competențelor profesionale, solicitate de piața muncii.</p> <p>6. Rezultatele învățării (cunoștințele, aptitudinile, nivelul de responsabilitate și autonomie) necesare pentru formarea competențelor profesionale specifice se deduc din sarcinile de lucru și indicatorii de performanță expuse în Standardul ocupațional.</p> <p>7. Este necesară o abordare funcțională a Standardului ocupațional, ținând cont de anumite aspecte ale formării profesionale:</p> <p>Varianta 1. Nu toate competențele profesionale, stipulate în Standardul ocupațional, vor fi formate în procesul pregătirii profesionale, deci nu vom putea deduce rezultate ale învățării din toate competențele profesionale.</p> <p>De exemplu: Electrician montator rețele de iluminat. Competența specifică de montare a cablurilor electrice de tensiune înaltă va putea fi asigurată doar în condiții reale de producere și la atingerea vârstei de 21 de ani, de aceea rezultatele învățării nu pot fi atinse în instituția de învățământ prin formare inițială.</p> <p>Varianta 2. Pregătirea profesională nu va asigura formarea unor competențe în totalitatea manifestării cerute la locul de muncă (o competență profesională va fi rezultatul formării profesionale inițiale + formarea profesională continuă, la locul de muncă/acumularea de experiență). În acest caz, din competența profesională vom deduce doar anumite rezultate ale învățării, sau rezultatele învățării vor fi deduse și vor acoperi, doar o parte a sarcinilor exercitate în cadrul unei competențe profesionale.</p> <p>Varianta 3. Toate competențele profesionale vor fi formate în totalitate în cadrul pregătirii profesionale inițiale, acceptând ulterior dezvoltarea lor în dependență de evoluția domeniului de activitate profesională.</p> <p>8. Rezultatele învățării nu vor depăși ca volum și profunzime comportamentul profesional exprimat prin competența profesională, stipulată în standardul ocupațional, dar în dependență de specificul formării în anumite domenii și</p>	<p>lucru/reuniunilor experților/conferințe;</p> <p>h) analiza standardelor existente, inclusiv a celor utilizate în alte țări;</p> <p>i) alte metode relevante domeniului.</p> <p>2. Se face lista posibilităților de angajare corelată cu ocupațiile profesionale stipulate în CORM.</p> <p>3. Se elaborează Profilul ocupațional pentru ocupația de nivel de calificare 3 – 5 CNCRM, conform cerințelor HG nr. 863/2014 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a standardelor ocupaționale, sau se elaborează Standardul de competență profesională, pentru calificări de nivel 6-8 CNCRM.</p> <p>4. În baza Profilului ocupațional, sau a Standardului de competență profesională, sunt deduse rezultatele învățării.</p> <p>5. Standardul/Profilul ocupațional sau Standardul de competențe poate fi elaborat în baza Profilelor ocupaționale ECSO, prin consultarea aptitudinilor/competențelor profesionale specifice cu reprezentanții pieței muncii sectoriale și validarea de către comitetul sectorial pentru formare profesională din domeniul respectiv sau, în cazul când acestea nu există, de ministerul de resort.</p> <p>6. Standardul/Profilul ocupațional sau Standardul de competențe poate fi elaborat în baza standardelor ocupaționale aplicate în spațiul european, prin consultarea competențelor profesionale specifice cu</p>
---	---

<p>exercitării unor anumite meserii, pot exprima un volum și o complexitate mai mică a cunoștințelor și aptitudinilor, în raport cu prevederile Standardului ocupațional.</p>	<p>reprezentanții pieței muncii sectoriale, pentru ajustarea acestora la specificul economiei naționale și validat de comitetul sectorial sau, în cazul când acesta nu există, de ministerul de resort.</p>
<p>Transpunerea competențelor în rezultate ale învățării din Standardul de competențe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Setul de competențe stipulate în Standardul de competențe au un nivel mai înalt de transfer și permit deținătorului să realizeze mai multe funcții/ocupații într-un domeniu de activitate profesională. 2. Competențele transversale se formulează reieșind din autonomia și responsabilitatea; interacțiunea socială; dezvoltarea personală și profesională de care trebuie să dea dovadă viitorul specialist, în raport cu nivelul de calificare. 3. Competențele profesionale generale sunt proprii unui grup de profesii înrudite în cadrul unui domeniu ocupațional (de ex. educație, sănătate, finanțe, etc.). 4. Competențele profesionale specifice, se formulează prin raportarea competențelor generale la o profesie/specialitate concretă. 5. Pentru elaborarea rezultatelor învățării pentru nivelul de calificare 6 - 8 CNCRM, se respectă următorul algoritm: <ol style="list-style-type: none"> a) Se analizează sistemul de competențe stipulat în Standardul de competență profesională. De exemplu: <i>Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general</i>, trasează competențe tipice unui domeniu larg de activitate profesională, valabile pentru activitatea diverselor categorii de cadre didactice (educație timpurie, învățământ primar profesori la disciplină etc.). Acest sistem de competențe reprezintă o referință pentru mai multe standarde de calificare (de ex. Pedagogie în învățământ primar, Pedagogie preșcolară, Psihopedagogie specială etc). b) Din competențe profesionale generale expuse în Standardul de competențe, sunt deduse competențele profesionale specifice, tipice pentru calificarea în cauză din domeniul concret de activitate profesională (de ex. competențe specifice pentru profesorii la diverse discipline școlare, sau competențe specifice pentru învățătorii claselor primare). c) În baza competențelor profesionale specifice, sunt deduse rezultatele învățării, conform structurii stabilite prin prevederile CNCRM: cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie. 	

ANALIZA DESCRIPTORILOR DE NIVEL CNCRM PENTRU STABILIREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII CONFORM NIVELULUI DE FORMARE A CALIFICĂRII

1. Se stabilește corespunderea complexității competenței profesionale stipulate în Standardul ocupațional sau în Standardul de competențe cu complexitatea nivelului de calificare, sub aspect cognitiv (cunoștințe), practic (aptitudini), atitudinal-valoric (responsabilitate și autonomie), în baza analizei Descriptorilor de definire a nivelurilor CNCRM (Anexa nr. 1 la Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017).

2. La analiza descriptorilor de nivel, este important de examinat nivelul precedent și imediat următor pentru a evita deplasarea rezultatelor învățării spre nivelurile alăturate.

3. Descriptorii de nivel din CNCRM sunt generici, însă la formularea rezultatelor învățării aceștia se concretizează în contexte relevante domeniului/ocupației.

4. Pentru a se asigura că a fost stabilit corect nivelul de complexitate a competenței profesionale respectiv nivelului de calificare, se analizează corelativ, cerințele pieței muncii conform ISCO, cu prevederile descriptorilor de nivel al calificării conform CNCRM și descriptorii nivelului de educație ISCED prezentați mai jos.

Corelarea cerințelor pieței muncii, stipulate în Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO), cu descriptorii de nivel al calificării din Cadrul European al Calificărilor (EQF) și descriptorii din Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED)

<i>ISCO</i> <i>Clasificarea Internațională</i> <i>Standard a Ocupațiilor</i>	<i>RECOMANDAREA CONSILIULUI</i> <i>din 22 mai 2017 privind Cadrul european</i> <i>al calificărilor pentru învățarea pe tot</i> <i>parcursul vieții și de abrogare a</i> <i>Recomandării Parlamentului European și</i> <i>a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind</i> <i>stabilirea Cadrului european al</i> <i>calificărilor pentru învățarea de-a lungul</i> <i>vieții</i>	<i>ISCED</i> <i>Clasificarea</i> <i>Internațională</i> <i>Standard a Educației</i>
Ocupațiile care necesită aptitudini de nivel 1 ISCO, implică de obicei, efectuarea unor sarcini fizice sau manuale simple și de rutină, care solicită forță fizică și/sau rezistență. Acestea pot necesita utilizarea unor scule manuale, sau echipamente electrice simple. Pentru unele locuri de muncă pot fi necesare aptitudini de bază numerice și de	Nivel calificare 1 EQF -cunoștințe generale de bază; - aptitudini de aplicare a cunoștințelor generale de bază necesare pentru efectuarea unei game limitate de sarcini cognitive sau practice simple; aptitudini de înțelegere și comunicare cu privire la aspectele legate de realizarea unor sarcini simple; -activități de muncă în conformitate cu instrucțiunile determinate într-un context structurat (familiar); responsabilitatea de a desfășura activități	Programele de nivelul 1 ISCED, sunt , de obicei programe de învățământ elementar, axate pe însușirea scris- cititului și calcului aritmetic. Acest nivel educațional, pune bazele pentru instruirea în nivelurile ulterioare. Instruirea profesională

alfabetizare, fapt ce ar necesita finalizarea nivelului I de educație. În unele cazuri, poate fi necesară o perioadă scurtă de pregătire la locul de muncă.	în conformitate cu instrucțiunile explicate în termeni simpli	de nivel 1, este orientată spre o specializare minimală, dacă domeniul de activitate profesională solicită o astfel de pregătire.
<p>Ocupațiile care necesită aptitudini de nivel 2 ISCO implică, de obicei, îndeplinirea unor sarcini, cum ar fi mașini de operare și echipamente electronice; conducerea vehiculelor; întreținerea și repararea echipamentelor electrice și mecanice; și manipularea, ordonarea și stocarea informațiilor.</p> <p>Pentru aproape toate ocupațiile care necesită nivelul II de complexitate a competențelor, este esențială aptitudinea de a citi informații, cum ar fi instrucțiunile de siguranță, de a face înregistrări scrise ale lucrărilor și de a efectua cu exactitate calcule aritmetice simple. Multe ocupații necesită aptitudini relativ avansate de alfabetizare și numerație și bune aptitudini de comunicare interpersonală, precum și un nivel ridicat de dexteritate manuală. În unele meserii, aceste aptitudini sunt necesare pentru o mare parte a activității profesionale.</p> <p>Cunoștințele și aptitudinile necesare sunt obținute, în general, prin finalizarea primei etape a învățământului secundar (nivel educațional II). Unele ocupații necesită finalizarea celei de-a doua etape a învățământului</p>	<p>Nivel calificare 2 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe generale de bază; cunoștințe factice într-un domeniu de muncă sau de studiu - aptitudini de îndeplinire a sarcinilor de rutină conform procedurilor predefinite și rezolvarea problemelor aferente; - aptitudini de comunicare eficientă în probleme legate de sarcini; - aptitudini de evaluare dacă sarcina încredințată a fost finalizată - muncă sub supraveghere cu un anumit grad de independență pentru sarcinile bine definite; <p>responsabilitatea de a verifica calitatea lucrărilor efectuate</p>	<p>Programele de nivelul 2 ISCED, pun bazele învățării pe parcursul întregii vieți și oferă posibilitatea extinderii posibilităților de instruire în diverse domenii.</p> <p>Învățământul profesional-tehnic, poate propune unele programe pentru obținerea calificării de nivel 2 CNCRM.</p>
	<p>Nivel calificare 3 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe teoretice și factice de bază aferente unei profesii sau unui domeniu de studiu; - înțelegerea procedurilor, principiilor și a conceptelor generale legate de sarcini profesionale; - aptitudini cognitive și practice pentru îndeplinirea sarcinilor tipice atribuite într-o varietate de condiții; - aptitudini de rezolvare a problemelor legate de sarcini prin selectarea și aplicarea unor metode, instrumente, materiale și informații adecvate; - aptitudini de comunicare în mod eficient și interpretare a datelor pentru efectuarea sarcinilor într-un anumit domeniu de muncă sau de studiu; - asumarea întregii responsabilități pentru realizarea sarcinilor atribuite într-un domeniu de muncă sau de studiu; 	<p>Programele nivelului 3 ISCED, se consideră etapa finală a învățământului de nivel secundar și oferă pregătire profesional-tehnică.</p>

<p>secundar (nivel educațional III), care poate include o componentă semnificativă a educației profesionale de specialitate și a formării la locul de muncă. Unele ocupații necesită finalizarea învățământului profesional tehnic post-secundar (nivel educațional IV). În unele cazuri, experiența și pregătirea la locul de muncă pot înlocui educația formală.</p>	<p>- adaptarea propriului comportament la circumstanțe de rezolvare a problemelor.</p>	
<p>Ocupațiile care necesită aptitudini de nivelul 3 ISCO implică, de obicei, îndeplinirea unor sarcini tehnice și practice complexe care necesită un volum extins de cunoștințe factice, tehnice și procedurale într-un domeniu de specialitate. Exemple de sarcini specifice îndeplinite includ: asigurarea respectării normelor de sănătate, securitate și conexe; pregătirea estimărilor detaliate ale cantităților și costurilor materialelor și forței de muncă necesare pentru proiecte specifice; coordonarea, supravegherea, controlul și programarea activităților altor lucrători; îndeplinirea funcțiilor tehnice în sprijinul profesioniștilor.</p> <p>Ocupațiile la acest nivel de aptitudini necesită, în general, un nivel ridicat de alfabetizare și literatură și aptitudini de comunicare interpersonală bine dezvoltate. Aceste aptitudini pot include capacitatea de a înțelege</p>	<p>Nivel calificare 4 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe factice și teoretice vaste într-un domeniu de muncă sau de studiu; - cunoștințe specializate suficiente pentru a oferi îndrumare altora și a gestiona executarea cu succes a acestor sarcini - aptitudini cognitive și practice pentru realizarea sarcinilor complexe, luând în considerare variabile conjuncturale; - aptitudini de generare a soluțiilor la probleme specifice într-un domeniu de muncă sau de studiu; - aptitudini de analiză și comunicare în mod eficient a informației teoretice și practice într-un anumit domeniu de muncă sau de studiu - autogestionarea în condiții de muncă sau de studiu care sunt de obicei previzibile; <p>competențe de monitorizare și sprijin al subalternilor.</p> <p>Nivel calificare 5 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe factice și teoretice vaste într-un domeniu de muncă sau de studiu; - cunoștințe specializate suficiente pentru a oferi îndrumare altora și a gestiona executarea cu succes a acestor sarcini - largi aptitudini cognitive și practice necesare pentru generarea soluțiilor adecvate la probleme abstracte; - aptitudini de identificare, analiză și folosire a informației pentru formularea 	<p>Programele nivelului 4 ISCED se consideră ultimul nivel al învățământului preuniversitar. Oferă o experiență amplă de învățare, o pregătire amplă pentru ieșirea pe piața muncii, precum și acces spre învățământul superior</p> <p>Programele nivelului 5 ISCED, care, de obicei, sunt programe ale ciclului scurt al învățământului superior, sunt orientate spre oferirea unor cunoștințe profesionale și formarea unor aptitudini</p>

<p>material scris complex, de a pregăti rapoarte factuale și de a comunica verbal în circumstanțe dificile. Cunoștințele și aptitudinile necesare pentru competențe performante sunt obținute, de obicei, prin absolvirea unui program de formare profesională tehnică postsecundar nonterțiar (nivelul 5 ISCED/nivel 5 EQF) sau a unui program de studii superioare de licență (ciclul I).(nivelul 6 ISCED/6 EQF). În unele cazuri, o experiență de muncă relevantă vastă și o pregătire îndelungată la locul de muncă pot înlocui educația formală.</p>	<p>răspunsurilor la probleme abstracte, dar bine definite;</p> <ul style="list-style-type: none"> - comunicare eficientă cu colegii, autoritățile de supraveghere și clienții în probleme profesionale într-un domeniu de muncă sau de studiu; - realizarea independentă a managementului proiectelor, activităților (executate în echipă) care necesită experiență de rezolvare a problemelor ce implică mai mulți factori, unii din care interacționează și duc la rezultate imprevizibile; - capacități de învățare și studiu continuu cu un anumit grad de independență; -capacitatea de a evalua și de a identifica nevoile de învățare proprii și ale membrilor echipei, de a consolida performanțele acestora. 	<p>profesionale. De obicei, instruirea în cadrul acestor programe se axează preponderent pe practică și oferă absolvenților ieșire pe piața muncii. De asemenea aceste programe asigură accesul în învățământul superior.</p>
<p>Ocupațiile care necesită aptitudini de nivel 4 ISCO implică, de obicei, îndeplinirea sarcinilor care necesită rezolvarea complexă a problemelor, luarea deciziilor și creativitate bazată pe un volum extins de cunoștințe teoretice și faptice într-un domeniu specializat. Sarcinile îndeplinite de obicei includ analiza și cercetarea pentru extinderea cunoștințelor umane într-un anumit domeniu, diagnosticarea și tratamentul bolii, oferirea de cunoștințe altora și proiectarea structurilor sau utilajelor și a proceselor pentru construcție și producție.</p> <p>Ocupațiile la acest nivel de aptitudini necesită, în general, niveluri extinse de alfabetizare</p>	<p>Nivel de calificare 6 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare, utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; - utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte - utilizarea principiilor și metodelor de bază pentru rezolvarea problemelor (situațiilor) bine definite, tipice domeniului; - utilizarea adecvată a criteriilor și metodelor standard de evaluare a calității și a limitelor de aplicare a unor procese, proiecte, programe, metode și teorii; - elaborarea proiectelor profesionale utilizând unele principii și metode bine cunoscute în domeniu - executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condiții de autonomie; - executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă și distribuirea 	<p>Programele de nivel 6 ISCED (licență), deseori au scopul de a oferi beneficiarilor un nivel intermediu/mediu de cunoștințe academice/teoretice, sau cunoștințe și aptitudini profesionale. Programele de acest nivel, de regulă au o bază teoretică, dar pot include și elemente practice de pregătire profesională, care se caracterizează printr-un nivel ridicat al componentei cercetării în activitatea practică, în baza căreia absolventului i se atribuie titlul de nivel I, licențiat în (domeniul general de</p>

<p>și numerație, uneori la un nivel foarte ridicat și excelente aptitudini de comunicare interpersonală. Aceste aptitudini includ, de obicei, capacitatea de a înțelege material scris complex și de a comunica idei complexe în mass-media, cum ar fi cărți, imagini, spectacole, rapoarte și prezentări orale.</p> <p>Cunoștințele și aptitudinile necesare pentru competențe performante sunt obținute, de regulă, ca rezultat al studiului la o instituție de învățământ superior pentru o perioadă de 3-6 ani care conduce la acordarea unui prim grad sau o calificare superioară (5 ISCED sau mai mare). În unele cazuri, experiență vastă și formare profesională pot substitui educației formale sau pot fi necesare în plus față de educația formală. În multe cazuri, calificările formale adecvate sunt o cerință esențială pentru intrarea în ocupație.</p>	<p>sarcinilor între membri pe niveluri subordonate;</p> <p>conștientizarea nevoii de formare continuă, utilizare eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională</p>	<p>studiu)</p>
	<p>Nivel de calificare 7 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și, în cadrul acesteia, dezvoltarea teoretică, metodologică și practică specifică programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite; - utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi în contexte mai largi asociate domeniului - utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în condiții de informare incompletă pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi; - utilizarea nuanțată și pertinentă a criteriilor și metodelor de evaluare pentru formularea concluziilor și fundamentarea deciziilor constructive; - elaborarea proiectelor profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode calitative și cantitative - executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională; - asumarea funcțiilor de conducere în activitățile profesionale sau în structurile organizatorice; <p>realizarea autocontrolului asupra procesului de învățare, previziunea nevoilor de formare, analiza critică a propriei activități profesionale.</p>	<p>Programele de nivel 7 ISCED, programele de master sunt predestinate de a oferi beneficiarilor cunoștințe academice, sau profesionale vaste, precum și aptitudini /competențe complexe, care conduc către atribuirea titlului de nivel master în...(domeniul general de studiu)</p> <p>Programele de acest nivel al o componentă solidă de cercetare, precum pot include și componenta practică, axată pe cercetare.</p>
	<p>Nivel de calificare 8 EQF</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea sistemică, avansată a conceptelor, a metodelor de cercetare, a controverselor și a noilor ipoteze specifice domeniului, comunicarea cu specialiști din 	<p>Programele de nivel 8 ISCED (doctorat), sau echivalentul, este orientat întâi de toate spre o calificare</p>

	<p>domenii conexe;</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea principiilor și metodelor avansate pentru explicarea și interpretarea interdisciplinară a unor situații și probleme teoretice și practice noi și contexte specifice domeniului - selectarea și utilizarea principiilor, teoriilor și metodelor avansate de cunoaștere, transfer de metode dintr-un domeniu în altul, abordări interdisciplinare pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi și complexe; - evaluarea critic-constructivă a proiectelor și rezultatelor cercetării științifice, aprecierea stadiului cunoașterii teoretice și metodologice, identificarea priorităților de cunoaștere și aplicative ale domeniului; - conceperea și realizarea cercetărilor originale aplicative, bazate pe metode avansate ce conduc la dezvoltarea cunoașterii științifice, tehnologice și/sau a metodologiilor de cercetare - inițierea și dezvoltarea proiectelor teoretice și practice complexe și inovatoare; - responsabilități și capacități de cercetare științifică, de organizare și conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții; - autorealizarea bazată pe dezvoltarea unor proiecte centrate pe inovare și creativitate. 	<p>avansată în domeniul cercetării.</p> <p>Aceste programe sunt axate pe studiul individual aprofundat. Se realizează atât în domenii academice, cât și profesionale.</p>
--	---	---

DEDUCEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII

1. Modalitatea de deducere a rezultatelor învățării din sistemul de competențe depinde de nivelul de calificare.

2. Deducerea rezultatelor învățării include:

- analiza fiecărei competențe din Standardul ocupațional;
- analiza atribuțiilor funcționale;
- analiza sarcinilor de lucru ce permit exercitarea atribuției;
- deducerea suportului cognitiv, aptitudinal și atitudinal.
- compararea suportului cognitiv, aptitudinal și atitudinal dedus cu descriptorii de nivel.

3. Din competențele profesionale generale și specifice expuse în Standardul ocupațional, se deduc rezultate ale învățării, care trebuie să fie măsurabile și evaluabile.

4. Corelația directă este asigurată de descrierea activităților profesionale, reflectate concret în Standardul ocupațional (fără să ofere prea multă diversitate) prin stipularea strictă și directă a sarcinilor de lucru, fapt determinat de particularitățile nivelului de calificare, exprimate prin descriptorii de nivel: cunoștințe, aptitudini, responsabilitate și autonomie restrânsă (Exemplu pentru meseria Zugrav).

EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU NIVELUL 3 CNCRM (meseria ZUGRAV)

PAȘI DE REALIZAT	Standardul ocupațional - meseria ZUGRAV
Analiza fiecărei competențe din standardul ocupațional	<i>Competență profesională 5</i> Pregătirea suprafețelor pentru lucrări de finisare.
Analiza atribuțiilor funcționale	<i>Atribuția 2</i> Pregătirea suprafețelor pentru zugrăvire <i>Atribuția 5:</i> Tapetarea suprafețelor
Analiza sarcinilor de lucru ce permit exercitarea atribuției	<i>Sarcina 2.1:</i> Examinarea suprafețelor de lucru (planeitate, fisuri, durabilitate etc.) <i>Sarcina 2.2:</i> Curățarea suprafețelor de lucru (surplus/stropi de mortar etc.) <i>Sarcina 2.3:</i> Înlăturarea finisajului vechi <i>Sarcina 2.4:</i> Îndepărtarea porțiunilor deteriorate (sună a gol, se macină etc.) <i>Sarcina 5.1:</i> Îndepărtarea stratului vechi de tapet sau finisaj <i>Sarcina 5.2:</i> Înlăturarea prafului de pe suprafețe
Deducerea suportului cognitiv și a suportului aptitudinal	Sarcinile indică direct spre sistemul de aptitudini practice, care au nevoie de un anumit suport cognitiv, ce poate fi dedus atât din sarcini, cât și din indicatorii de performanță. <i>De exemplu:</i> <i>Cunoștințe</i> despre criteriile de calitate ale suprafețelor, posibile dificultăți și defecte, metodele de prelucrare a suprafețelor, instrumente utilizate, reguli de securitate la locul de muncă.

	Abilitați de examinare a suprafețelor, de curățare și de lichidare a defectelor
Formularea rezultatului învățării demonstrabil și evaluabil	Absolventul/candidatul poate pregăti suprafețe pentru lucrări de finisare, utilizând metode și tehnici adecvate.

5. Totodată pentru nivelul de calificare 3 CNCRM, în majoritatea cazurilor, se realizează corelarea directă între competențele din Standardul ocupațional și rezultatele învățării.

În acest caz, o competență profesională poate deveni un rezultat al învățării. Însă, competențele profesionale pot avea un grad de complexitate și generalitate diferit. Prin urmare, dintr-o competență cu grad de complexitate mai mare pot fi deduse 2-3 rezultate ale învățării, și invers, competențe care sunt foarte înguste, adică se reduc la 1-2 sarcini de muncă, pot fi grupate și în baza lor poate fi formulat un singur rezultat al învățării (Exemplu pentru meseria Tencuitor).

EXEMPLU DE SCRIERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU NIVELUL 3 CNCRM (meseria TENCUITOR)

COMPETENȚA PROFESIONALĂ DIN STANDARDUL OCUPAȚIONAL	REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării va putea:</i>
CPS 1. Organizează eficient procesul și locul de lucru. CPS 2. Coordonează procesul de lucru cu superiorii și colegii. CPS 3. Securizează procesul și locul de lucru.	1. organiza locul de muncă conform normelor SSM.
CPS 4. Montează/demontează mijloacele de eșafodaj*.	2. monta/demonta schele interioare, utilizate în procesul de lucru până la înălțimea de 2.8 m.
CPS 5. Pregătește suprafețele pentru lucrări de tencuire. CPS 12. Pregătește locul pentru turnarea șapei.	3. pregăti suprafețele-suport pentru lucrări de tencuire, turnarea pardoselilor, termoizolare, montarea plăcilor de gips carton.
CPS 6. Pregătește materialele pentru tencuire. CPS 12. Pregătește locul pentru turnarea șapei.	4. pregăti materialele și echipamentul pentru lucrări de tencuire, turnarea pardoselilor, termoizolare, montarea plăcilor de gips carton.
CPS 7. Execută straturile de tencuire de bază. CPS 10. Renovează suprafețe deteriorate. CPS 15. Asigură calitatea lucrărilor executate. CPS 16. Întreprinde acțiuni post-operaționale.	5. realiza lucrări de tencuielii umede, în mod manual și mecanizat.
CPS 8. Efectuează lucrări de finisare a tencuielilor. CPS 15. Asigură calitatea lucrărilor executate.	6. realiza lucrări de finisare a tencuielilor
CPS 9. Execută tencuieli uscate și placări de pereți. CPS 15. Asigură calitatea lucrărilor executate. CPS 16. Întreprinde acțiuni post-operaționale.	7. realiza lucrări de tencuieli uscate (cu foi/plăci de gips carton)
CSP 5. Pregătește suprafețele pentru lucrări de	8. realiza tencuieli decorative și elemente de

tencuire. CPS 6. Pregătește materialele pentru tencuire. CPS 11. Realizează tencuieli decorative. CPS 15. Asigură calitatea lucrărilor executate. CPS 16. Întreprinde acțiuni post-operaționale.	decor
CPS 12. Pregătește locul pentru turnarea șapei. CPS 13. Efectuează lucrări de turnare a șapei/pardoselii. CPS 14. Tratează șapa după turnare. CPS 15. Asigură calitatea lucrărilor executate. CPS 16. Întreprinde acțiuni post-operaționale.	9. realiza lucrări de turnare a pardoselilor.

6. Pentru nivelul de calificare 4 și 5 CNCRM rezultatele învățării se deduc din Standardul ocupațional sau Profilul ocupațional după următorul algoritm:

- analiza atribuțiilor și sarcinilor de lucru din Profilul ocupațional;
- deducerea setului de competențe în baza atribuțiilor și sarcinilor de lucru;
- deducerea suportului cognitiv, aptitudinal și atitudinal.
- compararea suportului cognitiv, aptitudinal și atitudinal dedus cu descriptorii de nivel.

7. Spre deosebire de nivelul 3 CNCRM, în cazul nivelurilor 4 CNCRM, nu putem vorbi despre o suprapunere strictă, direct corelată, dintre atribuțiile profesionale și sarcinile de lucru, pe de o parte și rezultatele învățării, pe de altă parte, deoarece specialiștii au un anumit grad de autonomie în activitatea profesională (Exemplu pentru specialitatea Asistent programator).

EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU NIVELUL 4 CNCRM (specialitatea ASISTENT PROGRAMATOR)

PAȘI DE REALIZAT	Profil ocupațional - ASISTENT PROGRAMATOR
Analiza activităților profesionale prioritare	<i>Activitate profesională prioritară</i> Elaborarea programului/componentei aplicației software
Analiza atribuțiilor funcționale	<i>Atribuția 1</i> Planificarea produselor program
Analiza sarcinilor de lucru ce permit exercitarea atribuției	<i>Sarcina 1.</i> Identifică datele specifice programului/componentei aplicației de testat <i>Sarcina 2.</i> Analizează starea actuală în domeniul programării produselor program <i>Sarcina 3.</i> Estimează eficiența costurilor, punctele de risc, oportunitățile, punctele tari și punctele slabe, cu o abordare critică <i>Sarcina 4.</i> Identifică modul de interacțiune cu produsul a diversilor tipuri de utilizatori <i>Sarcina 5.</i> Stabilește modalități de optimizare a activităților și resurselor <i>Sarcina 6.</i> Gestionează solicitările de modificare a produsului <i>Sarcina 7.</i> Gestionează managementul dezvoltării produsului Nivelul necesar de e-competență 2 Acționează sistematic în vederea documentării elementelor produselor program
Deducerea/ suportului cognitiv, aptitudinal.	Suportul cognitiv este dedus în baza fiecărei sarcini stipulate în profilul ocupațional, luând în considerație volumul de cunoștințe, profunzimea

	și complexitatea acestora, corelate cu standardul nivelului educațional Reperul aptitudinal este corelat cu etapele și componentele procesului de planificare a produselor de program.
Formularea rezultatului învățării	Absolventul/candidatul poate integra componentele produsului program

8. În cazul nivelului 5 CNCRM crește gradul de autonomie în activitatea profesională, fapt ce permite formularea unor rezultate ale învățării care derivă din diverse competențe profesionale (Exemplu pentru specialitatea Moașă).

EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU NIVELUL 5 CNCRM (specialitatea MOAȘĂ)

PAȘI DE REALIZAT	Profil ocupațional - MOAȘĂ
Identificarea activităților profesionale prioritare	<i>Activitate profesională prioritară</i> Comunicarea, consilierea și susținerea pacienților în problemele relevante de sănătate și sociale
Identificarea atribuțiilor funcționale	<i>Atribuția 5</i> Promovarea educației pentru sănătatea reproducerii
Analiza sarcinilor de lucru ce permit exercitarea atribuției	<i>Sarcina 1</i> Aplicarea prevederilor Programului Național de promovare a sănătății <i>Sarcina 2.</i> Informarea și consilierea în planificarea familială <i>Sarcina 3.</i> Pregătirea psihoemoțională a garvidei și membrilor familiei ei către naștere <i>Sarcina 4.</i> Promovarea educației pentru sănătate, informare și consiliere despre sexul fără risc, prevenirea ITS <i>Sarcina 5.</i> Participarea la organizarea activităților de voluntariat cu scopul comunicării și promovării modului sănătos de viață
Deducerea suportului cognitiv, aptitudinal.	Suportul cognitiv este dedus în baza fiecărei sarcini stipulate în profilul ocupațional, cu luarea în considerație a volumului de cunoștințe, profunzimii și complexității acestora, corelate cu standardul nivelului educațional <i>Ex. Sarcina 4</i> Promovarea educației pentru sănătate, informare și consiliere despre sexul fără risc, prevenirea ITS: <i>elemente de comunicare verbală și paraverbală, tipuri de comportamente în comunicare, comportament asertiv, metode de contracepție, IST, caracteristici IST etc.</i> Reperul aptitudinal este corelat cu activitățile care susțin procesul de promovare a educației pentru sănătatea reproducerii, racordat la nivelul complexității determinat de nivelul educațional (Tabelul 2). <i>Ex. Sarcina 4.</i> Promovarea educației pentru sănătate, informare și consiliere despre sexul fără risc, prevenirea ITS: <i>alegerea metodei contraceptive, consilierea în vederea prevenirii IST etc.</i>
Formularea rezultatului învățării	Absolventul/candidatul poate aplica îngrijiri medicale orientate spre pacient cu evaluarea calității îngrijirilor.

9. Pentru calificările de nivelul 6 CNCRM, deducerea rezultatelor învățării se bazează pe dezvoltarea prevederilor competențelor profesionale, stipulate în Standardul de competențe și adaptarea acestora la activități profesionale specifice (Exemplu pentru specialitatea Profesor).

**EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII
PENTRU NIVELUL 6 CNCRM (specialitatea PROFESOR)**

PAȘI DE REALIZAT	Standardul ocupațional - PROFESOR/CADRU DIDACTIC
Identificarea activităților profesionale prioritare	<i>Activitate profesională prioritară</i> Proiectarea didactică
Analiza competenței - standard	<i>Competență 1.</i> Cadrul didactic proiectează demersul educațional din perspectiva teoriei curriculare.
Analiza indicatorilor de performanță	<i>1.1.</i> Proiectează demersul didactic în conformitate cu rigorile cadrului curricular.
Adaptarea/ajustarea competenței-standard și a indicatorilor de performanță pentru domeniul general de activitate la specificul unor domenii concrete de activitate profesională: educație timpurie, învățământ primar, profesori la diverse discipline școlare.	<i>Învățământ primar</i> Proiectarea procesului educațional pentru învățământul primar, în baza reperelor conceptuale privind particularitățile elevului de vârstă școlară mică și a cadrului metodologic aprobat.
Deducerea/suportului/reperului cognitiv, aptitudinal.	Reperul cognitiv este dedus în baza conceptelor cheie-stipulate în Standardul de competență profesională; Reperul aptitudinal este corelat cu etapele și componentele procesului de proiectare.

10. Rezultatele învățării pentru nivelurile 6 – 7 CNCRM, sunt deduse în baza standardului de competențe, care ar putea să fie același pentru un domeniu de activitate profesională, fără să specifice aspectele activității profesionale în care sunt implicate persoanele cu divers nivel de calificare. În acest caz, se va ține cont de standardul educațional, care determină diferențele de nivel (Exemplu pentru specialitatea Profesor, nivel 7 CNCRM).

**EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII
PENTRU NIVELUL 7 CNCRM (specialitatea: Profesor)**

PAȘI DE REALIZAT	Standardul de competență - PROFESOR/CADRU DIDACTIC
Identificarea activităților profesionale prioritare	<i>Activitate profesională prioritară</i> Proiectarea didactică
Analiza competenței - standard	<i>Competență 1.</i> Cadrul didactic proiectează demersul educațional din perspectiva teoriei curriculare.
Analiza indicatorilor de performanță	<i>1.1.</i> Proiectează demersul didactic în conformitate cu rigorile cadrului curricular.
Adaptarea/ajustarea competenței-standard și a indicatorilor de performanță pentru domeniul general de activitate la specificul	<i>Învățământ primar</i> Proiectarea activităților instructiv - educative, metodologice, manageriale și de consiliere în

<p>unor domenii concrete de activitate profesională și la caracteristicile specifice nivelului 7 CNCRM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nivel mai ridicat de autonomie în activitatea profesională în comparație cu nivelul 6 de calificare; - implicare managerială; - realizarea cercetărilor aplicative în activitatea profesională. 	<p>învățământul primar, <i>utilizând creativ teorii și metodologii avansate în contextul politicilor și strategiilor de modernizare a învățământului</i></p>
<p>Deducerea suportului cognitiv, aptitudinal.</p>	<p>Suportul cognitiv este dedus în baza conceptelor cheie-stipulate în Standardul de competență profesională, cu determinarea volumului, profunzimii și complexității în baza standardului educațional și a diferențelor de nivel (<i>cunoștințe academice, sau profesionale vaste</i>).</p> <p><i>Ex. abordări teoretice privind diverse paradigme educationale...</i></p> <p>Suportul aptitudinal este corelat cu etapele și componentele procesului de proiectare (<i>aptitudini/competențe complexe</i>)</p> <p><i>Ex. corelarea prevederilor curriculumului național și curriculumului la decizia școlii, formularea unor sarcini diferențiate în baza unor observații, sau mini studii, privind particularitățile individuale ale elevilor...</i></p>

11. În cazul nivelului 8 CNCRM standardul de competențe se elaborează pentru Domeniul general de studiu și se pune accent pe caracterul științifico-teoretic al achizițiilor cognitive din domeniu, pe formarea abilităților de cercetare, dezvoltarea spiritului creativ și luarea deciziilor responsabile în mod autonom.

EXEMPLU DE DEDUCERE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU NIVELUL 8 CNCRM

(Domeniul general de studii **TEHNOLOGII ALE INFORMAȚIEI COMUNICAȚIILOR**)

PAȘI DE REALIZAT	Standardul de competențe - Tehnologii ale informației și comunicațiilor
Identificarea activităților profesionale prioritare	<p><i>Activitate profesională prioritară</i></p> <p>Elaborarea și implemanterea pe termen lung a soluțiilor inovative de securitate a sistemelor informaționale</p>
Analiza competenței - standard	<p><i>Competență 4.</i></p> <p>Elaborarea strategiilor de securitate a informațiilor</p>
Analiza indicatorilor de performanță	<p>1. Experimentează strategia de asigurare a securității informațiilor spre încorporare în cultura organizațională;</p> <p>2. Oferă o poziție de lider strategic privind încorporarea calității TIC în cultura organizației</p>
Deducerea suportului cognitiv, aptitudinal.	<p>Suportul cognitiv este dedus în baza conceptelor cheie- stipulate în Standardul de competențe, cu determinarea volumului, profunzimii și complexității în baza standardului educațional și a diferențelor de nivel.</p>

FORMULAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII

1. Rezultatele învățării, bazate pe setul de competențe solicitate de piața muncii, sunt formulate în termeni de cerințe asociate unei singure ocupații/profesii/funcții, care permit angajarea în câmpul muncii, conform calificării atribuite.

2. Procesul de transpunere a competențelor în rezultate ale învățării se corelează complex cu activitatea profesională, prin:

- a) indicarea acțiunii profesionale, utilizând un verb de acțiune;
- b) specificarea condițiilor de realizare a acțiunii profesionale, indicând contextul în care trebuie demonstrată acțiunea;
- c) stabilirea performanțelor activității profesionale prin rezultate vizibile/demonstrabile.

3. Acțiunea profesională, de regulă, este exprimată printr-un verb de acțiune, al cărui grad de complexitate depinde de nivelul calificării. Ex. *va putea pregăti* suprafețele (pentru tencuire); *va putea suda* în unghi; *va putea proiecta* activități; *va putea soluționa* situații de risc etc.

4. Formularea rezultatelor învățării se face prin corelare cu descriptorii nivelului de calificare, vezi exemplul de mai jos.

FORMULAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII PENTRU DIFERITE NIVELE DE CALIFICARE (Domeniul de formare profesională TEXTILE (ÎMBRĂCĂMINTE, ÎNCĂLȚĂMINTE ȘI ARTICOLE DIN PIELE))

Rezultate ale învățării	Descriptorii de nivel
Nivel de calificare 3 CNC, calificarea Cusătoreasă (industria confecțiilor)	
Absolventul/candidatul realizează cusături mecanice, aplicând metodele de prelucrare tehnologică conform instrucțiunilor.	<p>cunoștințe factice de bază aferente profesiei de cusătoreasă, înțelegere a procedurilor generale legate de coasere;</p> <p>aptitudini practice pentru îndeplinirea sarcinii tipice (de coasere) atribuite într-o varietate de condiții (aplicând diferite metode de prelucrare);</p> <p>autonomie în rezolvarea problemelor legate de sarcină prin selectarea și aplicarea unor metode, instrumente, materiale (conform instrucțiunilor);</p> <p>responsabilitate asumată în întregime pentru realizarea sarcinii de muncă</p>
Nivel de calificare 4 CNC, calificare Tehnician în industria confecțiilor	
Absolventul/candidatul poate confecționa mostra-etalon pentru diverse sortimente de produse vestimentare pentru femei, bărbați și copii.	<p>cunoștințe factice și teoretice vaste în domeniul industriei confecțiilor; cunoștințe specializate suficiente pentru a oferi îndrumare altora (confeționează mostra etalon)</p> <p>aptitudini cognitive și practice pentru realizarea sarcinilor complexe, luând în considerare variabile conjuncturale; aptitudini de generare a soluțiilor la probleme specifice în domeniul de muncă (<i>diverse sortimente de produse vestimentare pentru femei, bărbați și copii</i>);</p> <p>autonomie - autogestionare în condiții de muncă de obicei previzibile;</p>

	responsabilitate asumată pentru realizarea propriei sarcini de muncă, dar și a subalternilor din echipă.
Nivelul de calificare 6 CNC, titlu inginer licențiat în Tehnologia si designul confecțiilor textile	
Absolventul/candidatul poate crea modele și produse noi aplicând diverse metode de confecționare, respectând cerințele tehnologice și tehnice.	<p>cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare: Tehnologia si designul confecțiilor textile;</p> <p>aptitudini cognitive de aplicare a principiilor și metodelor de bază pentru rezolvarea problemelor (situațiilor) bine definite, tipice domeniului (diverse metode de confecționare); aptitudini practice de utilizare adecvată a criteriilor și metodelor standard de evaluare a calității și a limitelor de aplicare a unor procese, proiecte, programe, metode și teorii (creează modele noi);</p> <p>autonomie în executarea responsabilă a sarcinilor profesionale;</p> <p>responsabilitate în executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă și distribuirea sarcinilor între membri pe niveluri subordonate; conștientizarea nevoii de formare continuă.</p>

ABORDAREA TAXONOMICĂ A LUI BLOOM ȘI EXEMPLE DE VERBE DE ACȚIUNE

Alegerea expresiilor și verbelor de acțiune utilizate în descrierea rezultatelor învățării se face cu atenție și specific fiecărui nivel de calificare.

Potrivit taxonomiei lui Bloom, este recomandat:

a) pentru rezultatele învățării scrise la nivel de învățământ preuniversitar – utilizarea verbelor incluse în coloana I – III;

b) pentru rezultatele învățării scrise la nivelul învățământului universitar - utilizarea verbelor incluse în coloana IV – VI.

EXEMPLE DE VERBE DE ACȚIUNE

I	II	III	IV	V	VI
REAMINTIRE	ÎNȚELEGERE	APLICARE	ANALIZARE	EVALUARE	CREARE
Demonstrează memorarea materialului anterior învățat, prin reamintirea datelor, termenilor, conceptelor de bază și răspunsuri	Demonstrează înțelegerea faptelor și ideilor prin organizare, comparare, traducere, interpretare, realizarea de descrieri și exprimarea ideilor principale	Rezolvă problemele legate de situații noi prin aplicarea în alt fel a cunoștințelor, datelor, tehnicilor și regulilor dobândite,	Analizează și fracționează informația prin identificarea motivelor și cauzelor. Face deducții și găsește dovezi în sprijinul generalizărilor	Prezintă și susține opinii prin exprimarea de judecăți cu privire la informații, validitatea ideilor, sau calitatea muncii pe baza unui set de criterii	Îmbină informații în mod diferit prin combinarea elementelor într-un nou șablon, sau prin propunerea de soluții alternative
A alege A defini A găsi A face A eticheta A lista A potrivi A numi A omite A-și aminti A relate A selecta A arăta A scrie A indica	A clasifica A compara A deosebi A demonstra A explica A extinde A ilustra A intuit A interpreta A sublinia A relate A reformula A arăta A sumariza A traduce	A aplica A construi A alege A crea A dezvoltă A experimenta cu A identifica A chestiona A folosi A organiza A planifica A selecta A rezolva A utiliza	A analiza A deduce A categoriza A clasifica A compara - Concluzie A deosebi între A descoperi A investiga A distinge între A împărți A examina - funcție	A agreea A evalua A aprecia A aloca A alege A compara A decide A stabili - criterii A emite păreri critice A decide A deduce A susține (idei)	A adapta A schimba A construi A combina A alege A alcătui A compune A proiecta A crea A elimina A dezvoltă A dezbate A elaborează A estimează A formulează

A exprima - Ce - Când - Unde - Care - Cine - De ce			- deducție A inspecta A enumera - motive - relații A simplifica A face o expertiză A lua parte la A testa pentru tematica	A stabili A demonstra netemeinicia A estima A măsura A explica -importanța A influența A interpreta A judeca A justifica A marca A măsura -opinie A percepe A prioritiza A dovedi A etalona A recomanda A decide asupra A selecta A susține A aprecia	A imagina A îmbunătății A inventa A alcătui A maximiza A minimiza A modifica - originalul A genera A planifica A previziona A propune -soluții A rezolva A presupune A testa teorii
--	--	--	---	--	---

Sursa: Anderson, L.W. & Krathwohl, D.R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing, Abridged edition*, Boston, MA: Allyn and Bacon

EXEMPLE DE STRUCTURĂ DE BAZĂ A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII, CONFORM RECOMANDĂRIILOR CEDEFOP 2017

Potrivit recomandărilor Centrului european pentru dezvoltarea formării profesionale CEDEFOP (2017), scrierea rezultatelor învățării ar trebui să țină cont de următoarele aspecte:

- să fie scurte (+/- 1000 caractere) și ușor de înțeles;
- să fie folosite o structură și sintaxă predefinită;
- să se refere la domenii de învățare agreate, dar flexibile;
- să fie susținute de o terminologie standardizată, inclusiv de o listă de verbe de acțiune;
- să fie bazate pe principii directe.

STRUCTURA DE BAZĂ A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII			
Trebuie să se refere la elev/student	Trebuie să folosească un verb de acțiune pentru a semnaliza nivelul de învățare urmărit	Trebuie să indice obiectul și scopul învățării anticipate	Trebuie să clarifice contextul ocupațional și/sau social pentru care este relevantă calificarea
EXEMPLE			
Elevul/Studentul...	...va putea să prezinte.....	... în scris rezultatele analizei de risc permițând altora să urmărească procesul și să repete rezultatele.
	va putea să facă diferența între...	...efectele asupra mediului...	... pe care le au gazele de răcire utilizate în sistemele de refrigerare.

Sursa: CEDEFOP (2017)

Descrierea rezultatelor învățării să nu depășească +/- 1000 de caractere și să ia în considerare următoarele aspecte			
Ar trebui să prezinte calificarea din perspectiva elevului/studentului și a ceea ce acesta se dorește a ști, putea face și înțelege.	Ar trebui să folosească verbe de acțiune prin care să semnaleze nivelul de învățare dorit, în mod normal cu o referire (explicită sau implicită) la nivelurile de calificare ale Cadrului național al calificărilor.	Ar trebui să indice obiectul și scopul rezultatelor învățării planificate. Descrierea ar trebui să prezinte orientarea principală a calificării și profunzimea rezultatelor planificate. Se poate, dacă se consideră necesar, folosi domeniile predefinite de Cadrul național al calificărilor.	Ar trebui să clarifice contextul ocupațional și/sau social în care se desfășoară calificarea.

Sursa: CEDEFOP (2017)